

Методологія та проектування соціологічного дослідження

Опис курсу

Дисципліна «Методологія та проектування соціологічного дослідження» є нормативною навчальною дисципліною, розробленою для освітньо-професійної програми бакалаврського рівня «Прикладна соціологія» зі спеціальності 054 «Соціологія», яка викладається у 6 семестрі в обсязі 4 кредитів за Європейською Кредитною Трансферною Системою (ECTS).

Курс розроблено таким чином, щоб надати його учасникам необхідний теоретичний, методологічний та емпіричний досвід для проектування та проведення авторського соціологічного дослідження. В рамках курсу передбачено створення авторського дизайну дослідження в рамках відповідної теоретико-методологічної парадигми. На основі дослідницького дизайну конструється програма соціологічного дослідження, котра в рамках логіки курсу проходить різні етапи апробації з метою трансформації в продукт, потенційно готовий до польового етапу авторського дипломного дослідження.

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні у студентів поглибленого розуміння логіки процесу проектування соціологічного дослідження, в удосконаленні знань про специфіку методології і методів соціологічних досліджень, а також у розвитку практичних умінь та навик із застосування отриманих знань при здійсненні авторських емпіричних соціологічних досліджень.

Завдання навчальної дисципліни:

- Передати студентам поглиблене розуміння основних проблем та дебатів у соціологічних дослідженнях та шляхів їхньої імплікації у практику емпіричних соціологічних досліджень.
- Дати змогу студентам оцінити важливість практичних студій для генерування знань в цілому та у царині соціології зокрема.
- Дати змогу студентам оцінити переваги та недоліки кожного з основних методів, які є основою для емпіричних соціологічних досліджень.
- Навчити студентів розробляти дослідницький дизайн, програму та інструментарій власних авторських соціологічних досліджень із вмінням підібрати методологію та методи, що найбільше відповідають обраній проблемній ситуації, меті, завданням, об'єкту та предмету дослідження.

Рекомендована література

Основна література:

1. Дизайн дослідження: підходи на основі якісних, кількісних і змішаних методів / Перекл. Ігор Кобель, Тарас Кобель. Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2022. 284 с.
2. Комплексні вимірювальні інструменти в соціологічних дослідженнях: розроблення, адаптація, обґрунтування достовірності [Є. Головаха, С. Дембіцький, Н. Паніна та ін.]; за наук. ред. Є. Головахи та С. Дембіцького. Київ. Інститут соціології НАН України. 2022. 405 с.
3. *Сучасні методики контент-аналізу*: навчальний посібник / Батаєва Катерина, Іванов Валерій, Коритнікова Надія, Костенко Наталія, Семотюк Орест, Юзва Людмила; за заг. ред. Костенко Н., Батаєвої К. та Іванова В. К.: Видавничий дім «Кондор», 2018. 416 с.
4. Паніна Н. Технологія соціологічного дослідження: Курс лекцій. Київ, 2007. 320 с.

5. Руденко В.М. *Математична статистика. Навчальний посібник*. К: Центр учбової літератури. 2012. 304 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Rudenko_Volodymyr/Matematychna_statystyka.pdf
6. *Якісні дослідження в соціологічних практиках*: Навчальний посібник. За ред. Н. Костенко, Л. Скокової. К.: Інститут соціології НАНУ, 2009. 400 с.

Додаткова література:

1. Горбачик О. Комп'ютерна обробка текстів у якісних та кількісних соціологічних дослідженнях. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2006. № 1. С. 124-133.
2. Єріна А.М., Захожай В.Б., Єрін Д.Л. *Методологія наукових досліджень: Навчальний посібник*. Київ: Центр навчальної літератури. 2004. 212 с.
3. Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. *Основи наукових досліджень: Навчальний посібник*. 5-е вид. Київ: Видавничий дім "Професіонал". 2008. 240 с.
4. Костенко Н. Кількісне і якісне: взаємні претензії та спільні перспективи. *Якісні дослідження в соціологічних практиках: Навчальний посібник*. За ред. Н. Костенко, Л. Скокової. К.: Інститут соціології НАНУ, 2009. С. 8-26.
5. Костенко Н., Іванов В. *Досвід контент-аналізу: моделі та практики*. Київ: Центр вільної преси, 2003. 200 с.
6. Кривошеїн В.В. Теоретико-методологічні засади застосування івент-аналізу в діяльності патронатної служби органів державного управління. *Аспекти публічного управління*. Т. 6. № 3. 2018. С. 12-17.
7. Кутуєв П. Соціальні реальність і трансформації ХХ століття: між концепціями та утопіями. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2017. № 4.
8. Нікініта Т. Співвідношення понять «надійність» та «валідність». *Український соціум*. 2009. 4(31). С.25-32.
9. Нікітіна Т. Теоретична та емпірична інтерпретація та операціоналізація поняття «валідність». *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2009. № 2. С. 113-129.
10. Паніотто В. Майбутнє методів соціологічних досліджень. *Соціологія майбутнього і майбутнє соціології в ХХІ столітті*. Матеріали XII Міжнародних соціологічних читань пам'яті Наталії Паніної та Мирослава Поповича. За наук. ред. Є,І. Головахи та О.О. Максименко. Київ: Інститут соціології НАН України, 2019. С. 49-65.
11. Переверзєв О.С. Сучасні практики використання новітніх не опитувальних методів збору даних у соціології. *Наукові записки НаУКМА. Соціологічні науки*. 2017. Т. 196. С. 19-24.
12. Савченко О. Наративний аналіз як засіб дослідження досвіду на особистісному рівні. *East European Journal of Psycholinguistics*. 1(2). С. 94-102.
13. Саніна Т.О. До проблеми об'єктивності даних, отриманих у процесі якісницького дослідження. *Наукові записки. Соціологічні науки*. 2006. Том 58. С. 85-89.
14. Семотюк О. Аналіз дискурсу vs. контент-аналіз: методично-методологічні відмінності і подібності. *Humanity, Computers and Communication (HCC'2015)*. 22-24 april 2015. Lviv. Ukraine. URL: <https://ena.lpnu.ua:8443/server/api/core/bitstreams/bf8790b5-3c61-4219-987c-a476205b4bcc/content>
15. *Технології прикладних соціологічних досліджень*. Навчально-методичний посібник. Київ: Інститут соціології НАН України. 2003. 124 с.
16. Хоменко Є. Особливості використання наративного аналізу для дослідження взаємодії. *Психологія і особистість*. 2014. № 1 (5) С. 100-111.

Інтернет-джерела:

1. Аналітичний центр Cedos. URL: <https://cedos.org.ua/>
2. Вісник Львівського університету Серія соціологічна. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/sociology>
3. Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Соціальні комунікації». URL: <https://periodicals.karazin.ua/sc>

4. Дослідницька агенція «ФАМА». URL: <https://fama.agency/>
5. Збірник наукових праць «Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики». URL: <http://soctech-journal.kpu.zp.ua/>
6. Інститут соціології НАН України. URL: <https://i-soc.com.ua/>
7. Київський міжнародний інститут соціології. URL: <https://www.kiis.com.ua/>
8. Науковий журнал «Соціологія: теорія, методи, маркетинг». URL: <http://stmm.in.ua/>
9. Науковий журнал «Український соціум». URL: <https://ukr-socium.org.ua/uk/>
10. Науковий журнал з соціології та психології «Габітус». URL: <http://habitus.od.ua/>
11. Незалежний дослідницький цент «Соціоінформ». URL: <https://socioinform.com/>
12. Публікації викладачів кафедри соціології ЛНУ імені Івана Франка URL: <https://clio.lnu.edu.ua/department/sotsiologiji>
13. Соціологічна асоціація України. URL: <https://sau.in.ua/>
14. Соціологічна група «Рейтинг». URL: <https://ratinggroup.ua/>
15. Український центр економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова. URL: <https://razumkov.org.ua/>
16. Фонд Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва. URL: <https://dif.org.ua/>
17. Центр стратегічного планування і розвитку Львова «Інститут міста». URL: <https://city-institute.org/>